

Része-e az adós felszámolási vagyonának a faktorált követelés?

A vállalkozások finanszírozásának egyik módja, hogy a vállalkozást megillető követelés átruházása ellenében a vállalkozás pénzügyi forráshoz jut. A finanszírozás e módjait összefoglalóan faktoringnak nevezzük. A Ptk. faktoring szerződésként kizárólag azokat a finanszírozási célú szerződéseket szabályozza, amelyek alapján a követelés átruházására a faktor (bank) által nyújtott hitel fedezeteként kerül sor. E relációban faktor az, aki finanszírozza a vállalkozást, a vállalkozás pedig az adós, aki a harmadik személlyel szembeni követelését a faktorra engedményezte. Kérdésként merülhet fel, hogy az adós vállalkozás felszámolása esetén a faktorált követelések az adós felszámolási vagyonába tartoznak-e. A csődjogi törvény sajnos nem ad egyértelmű választ erre a kérdésre.

A faktoring szerződéseknek több típusa is létezik. Pl. csoportosíthatjuk ezeket az ügyleteket aszerint, hogy az átruházott követelés lejárt-e vagy sem, az ügylet visszerthes-e vagy sem. A Ptk. faktoring szerződésként kizárólag a finanszírozási típusú szerződéseket szabályozza. Ezeknek az ügyleteknek a jellegzetessége, hogy a követelés átruházására a faktor által nyújtott hitel fedezeteként köteles a vállalkozás, mint adós. Annak kockázatát, hogy az átruházott követelés adósa nem fog fizetni, a vállalkozás, mint faktoráló viseli, ugyanis a faktor a követelés adósának az esedékességkor történő nemteljesítése esetén azonnal jogosult követelni, hogy a faktoráló fizesse vissza a faktortól kapott összeget. A faktor tehát, a Ptk. eltérést engedő főszabálya szerint, nem nyújt védelmet az követelés adósának fizetési késedelme vagy nemteljesítése esetére, és a követelés behajtására sem köteles.

A Ptk. alapján szabályozott faktoring szerződés alapján a faktorálásra elsősorban nem a harmadik személy adós nemfizetésének kockázatától való szabadulás érdekében, hanem azért kerül sor, mert a követelés átruházója számára likviditási problémát okoz a hosszú fizetési határidő. Az ügylet célja a teljesítésének és az ellenszolgáltatás megfizetésének időbeli elválásából fakadó finanszírozási probléma áthidalása. Ebből következik az is, hogy ha a kötelezett részéről mégsem kerül sor teljesítésre, a faktoráló adósnak a faktoralással szemben helyt kell állnia.



A faktoráló adós felszámolása esetén kérdésként merül fel, hogy a faktorált követelések az adós vállalkozás felszámolási vagyonába tartoznak-e. A kérdés megválaszolása során kétféle értelmezést lehet követni. Az egyik értelmezés abból indul ki, hogy a faktoring során tulajdon átruházására kerül sor, így az adós felszámolása esetén **a faktorált követelés nem tartozik az adós felszámolási vagyonába**, hiszen az már átkerült a faktorhoz.

A másik értelmezés szerint a faktoring kölcsönügylet jellegű, a követelések átruházására kizárólag biztosítéki célból, ideiglenesen kerül sor. Ennek alapján **a faktorált követelés - tekintettel arra, hogy csupán biztosítéki céllal, feltételesen kerül átruházásra a faktorra - nem kerül ki az adós felszámolási vagyonából. A faktor az adóssal szembeni igényét a felszámolási eljárásban érvényesítheti.**

Problémát jelent ez utóbbi esetben a faktor hitelezői igényének a megfelelő besorolása is. A Legfelsőbb Bíróság biztosítéki célú engedményezéssel kapcsolatban kialakított gyakorlata alapján a felszámolási eljárásban **a biztosítéki célú engedmény osztozik a többi biztosíték jogi sorsában**, így ha a hitelező az engedményen alapuló követelést a felszámolás kezdő időpontjáig nem szedte be a kötelezettől, azzal már nem rendelkezhet. Az adós által meghatározott célból nyújtott biztosíték marad az adós vagyonában és a felszámolás körébe tartozó vagyon része lesz (BH2001. 489.).

Álláspontunk szerint a a Ptk faktoring szabályai, továbbá a csődtörvény 2017-es módosítása, (Cstv. 4/B. §) mely szerint a biztosítéki célú vételi jogra, illetve jog vagy követelés biztosítéki célú átruházására a zálogjoggal biztosított követelésekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, következik az, hogy a faktorált követelés nem kerül ki az adós felszámolási vagyonából, így a faktor követelését a zálogjoggal biztosított követelésekkel egyezően kell kezelni.